

Plan van aanpak van het meerjarenprogramma 'Effecten van Toezicht' binnen het nieuwe, meerjarige programma Inspectieraad 2011-2014

Portefeuillehoudende IG: Prof. dr. Gerrit van der Wal
Projectleider/programmameider: Prof. dr. Paul Robben
Versiedatum: 23 februari 2011
Concept/definitief: Definitief

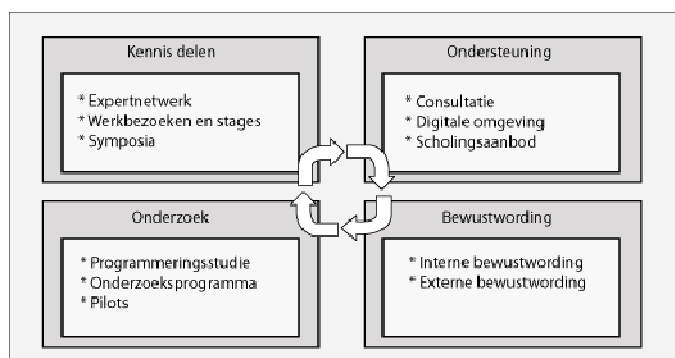
1. Inleiding en doelstelling

Het meerjarenprogramma 'Effecten van toezicht' is in 2009 gestart als onderdeel van het meeromvattende programma Vernieuwing Toezicht dat onder verantwoordelijkheid van de Inspectieraad tot uitvoering wordt gebracht. Tijdens de eerste twee jaar van het programma is veel geïnvesteerd in en bereikt op het gebied van bewustwording over de noodzaak van het meten van effecten van toezicht. Naast een groep actieve deelnemers aan het programma in de werk- en klankbordgroep, is door de bijeenkomsten, de website en de vele bilaterale contacten een grote virtuele *community* ontstaan van inspectie-medewerkers die geïnteresseerd zijn in, en of actief zijn op het gebied van effectmeting. Er zijn vijf pilots bij verschillende inspecties opgestart en (bijna) afgerond. De studie "Toezicht en effectmeting. Het kan!" – die in opdracht van het programma werd uitgevoerd – geeft een sterke impuls aan effectmeting en geeft praktische handreikingen voor de uitvoering van effectmeting.¹

Hoofddoelstelling

De oorspronkelijke doelstelling was het tot stand brengen van een geborgd systeem van effectmeting bij alle rijksinspecties eind 2012. Bij een tussenevaluatie in 2010 is gebleken dat dit doel in de praktijk erg ambitieus en moeilijk realiseerbaar is.² Op basis van deze evaluatie is het doel geherformuleerd: Inspecties zijn zelf verantwoordelijk voor het aantonen van hun effectiviteit en het via effectmeting vorm geven ervan. Het is de taak van het meerjarenprogramma om in 2011 en 2012 de inspecties hierbij te stimuleren en te ondersteunen, door het opzetten en uitvoeren van activiteiten.

Voorgenomen activiteiten en beoogde resultaten in 2011

¹ Winter, H.B. & Ridder, de, J. (2010). *Toezicht en effectmeting. Het kan!* Groningen: Pro facta.

² Berg, van den, B. & Tromp, E. (2010). *Tussenevaluatie meerjarenprogramma 'Effecten van toezicht', eindrapport.* Amsterdam: Regioplan.

1. Kennis delen: *Expertnetwerk*

- Na de succesvolle expertmeetings in 2009 en 2010 worden in 2011 wederom minimaal twee expertmeetings georganiseerd. Gezien de aanbevelingen van de tussenevaluatie, zullen we vooraf de koppeling met het doel van het meerjarenprogramma duidelijk(er) communiceren.
- In 2010 is de LinkedIn discussiegroep *Toezicht met Effect* overgezet en vormt deze groep nu een onderdeel van de discussiegroep *Toezicht en Handhaving*. In 2011 kunnen hierdoor binnen een breder publiek (dagelijks) ervaringen en informatie worden uitgewisseld op het gebied van effectmeting.

2. Kennis delen: *Symposia*

In het najaar van 2011 wordt wederom een congres georganiseerd waarbij opnieuw de 'Effecten van toezicht' in al hun facetten voor het voetlicht worden gebracht. Mede gelet op de resultaten van het in november 2010 gehouden symposium 'Mythes in Beleid en Toezicht', zal invulling aan dit symposium worden gegeven. Evenals in 2009 en 2010 wordt het een gedeeld congres met het programma *Handhaving en Gedrag*.

3. Kennis delen: *Handleiding Effectmeting (nieuwe activiteit)*

In november 2011 wordt de nieuwe Handleiding Effectmeting gepresenteerd, als opvolger van de leidraad uit 2005.³ De nieuwe handleiding wordt ontwikkeld in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (CCV). In deze handleiding worden de ervaringen van en opgedane kennis in de afgelopen jaren opgenomen. De leidraad wordt een praktisch instrument voor alle rijks- en lokale toezichthouders.

4. Kennis delen: *Educatieve film (nieuwe activiteit)*

Er zijn plannen om in 2011 een educatieve film te maken over effecten van toezicht en het meten van die effecten. Een film in principe vergelijkbaar met de film van de VROM-inspectie over de ontwikkelingen in het toezicht.

5. Onderzoek: *Programmeringsstudie en onderzoeksprogramma*

In januari 2010 zijn de resultaten van de programmeringstudie beschikbaar gekomen: 'Toezicht en Effectmeting: Het kan!'.⁴ Op basis van dit rapport heeft het WODC voorstellen gedaan voor de onderzoeksprogrammering.⁵ In mei 2010 is de werkgroep van het meerjarenprogramma tot de conclusie gekomen dat een aantal van de gepresenteerde onderzoeksvoorstellen zeer bruikbaar zijn voor de pilots en voor toekomstig onderzoek door de individuele inspecties. In 2011 zal worden bezien op welke wijze aan deze voorgestelde vorm van onderzoek binnen het meerjarenprogramma aandacht kan worden besteed.

6. Onderzoek: *Pilots*

In 2011 gaan we onverminderd door met het stimuleren en ondersteunen van de pilots effectmeting. Het gaat om pilots die aansluiten bij de wensen en mogelijkheden van de afzonderlijke inspecties en de nadruk ligt op rijksinspecties die 'zelf' enthousiast zijn en plannen hebben.

7. Ondersteuning: *Consultatie*

In 2011 zal consultatie voornamelijk bestaan uit de inhoudelijke ondersteuning door de programmacoördinatoren bij de opzet en uitvoering van de pilots. Voorts vindt ondersteuning op maat plaats aan inspecties die daar behoefte aan hebben. Hierbij functione-

---

³ De Leidraad uit 2005 is te downloaden op:

http://www.inspectieloket.nl/Images/TmE%20Leidraad%20effectmeting-2005_tcm296-267731.pdf.

⁴ Zie noot 1.

⁵ Te downloaden op:

http://www.inspectieloket.nl/Images/Naar%20een%20onderzoeksprogrammering%20voor%20Effectief%20toezicht%2005-03_tcm296-277659.pdf.

ren de programmacoördinatoren als sparringpartner en een 'wandelende' Leidraad Effectmeting, met ervaring bij de verschillende rijksinspecties.

8. Ondersteuning: Digitale omgeving

Half augustus 2009 is de website van het programma online gegaan: Toezicht met effect!⁶ In 2011 wordt deze goedbezochte website voortgezet en actueel gehouden. Er verschijnen regelmatig nieuwsberichten en gemiddeld eenmaal per zes weken een nieuwsbrief.

9. Ondersteuning: Scholingsaanbod

Vanuit het meerjarenprogramma wordt, na overleg met het programma *Professionalisering*, een bijdrage geleverd aan het scholingsaanbod van de Inspectieraad: In 2010 is in de opleidingen 'De Entree' en 'De Verdieping' een cursusdeel vanuit het programma ingevuld. In 2011 wordt dit voortgezet en uitgebreid naar 'De kunst van het toezicht'.

10. Bewustwording: Interne bewustwording

- In 2011 wordt, evenals in 2010, bij de individuele rijksinspecties in de verschillende media - Intranet, personeelsblad etc. - door middel van het plaatsen van artikelen aandacht gevraagd voor effecten van toezicht en het meten van die effecten.
- Tijdens de in 2010 gehouden Masterclass voor de IG's is duidelijk geworden dat het belang van effectmeting door de IG's wordt onderschreven. Omdat voor het welslagen van effectmeting het middenmanagement een belangrijke rol vervult, worden in 2011 activiteiten ontwikkeld gericht op het bewust worden en het uitdragen van effectmeting binnen de eigen organisatie door het middenmanagement, onder andere de educatieve film.
- Om de activiteiten van het meerjarenprogramma meer doelgroepgericht te kunnen aanbieden, is in 2010 een opinieonderzoek uitgevoerd onder de inspecteurs van de rijksinspecties. Centraal in het onderzoek staan de kennis van en meningen over de effecten van toezicht en het meten van die effecten. Het onderzoek biedt (de leidinggevende van) de inspecties een gedetailleerd beeld met betrekking tot de effecten van toezicht en de wijze waarop de inspecteurs dit ervaren. De uitkomsten van het opinieonderzoek maken het tevens mogelijk voor het meerjarenprogramma nog meer dan nu, een op maat gesneden aanbod te doen aan de afzonderlijk deelnemende inspecties.

11. Bewustwording: Externe bewustwording

Het doel van deze activiteit is het opstarten van een bewustwordingsproces over de mogelijkheden en onmogelijkheden in de relatie die in de praktijk bestaat tussen beleid, toezicht en effecten van toezicht. Deze activiteit is een taak en verantwoordelijkheid van de verschillende IG's en de afzonderlijke inspecties. Mocht daar vanuit de inspecties behoefte aan bestaan, dan kan vanuit het meerjarenprogramma over een te volgen aanpak/strategie worden geadviseerd.

Relatie met andere programma's/ projecten

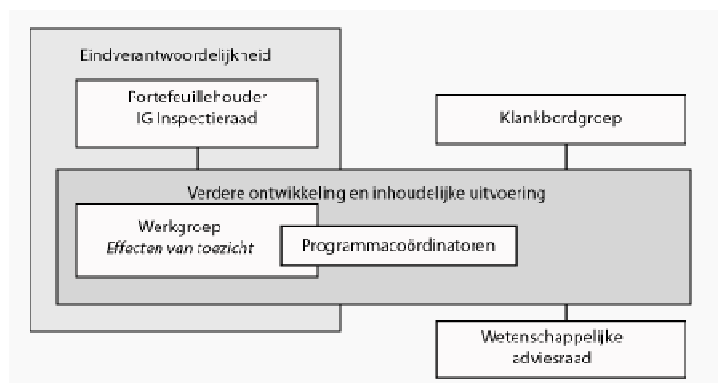
In 2011 zal de samenwerking met het programma Professionalisering worden voortgezet en -waar mogelijk- uitgebreid.

---

⁶ www.inspectieloket.nl/toezichtmeteffect

2. Programma-/projectorganisatie

Er is een programmateam, momenteel bestaande uit een voorzitter en drie programma-coördinatoren. Verder is er een werkgroep bestaande uit 10 leden en een klankbordgroep van 15 leden. De werkgroep komt zes maal per jaar bijeen, de klankbordgroep twee maal.

Het is de nadrukkelijke wens om in 2011 en 2012 de werkwijze van het meerjarenprogramma voort te zetten. Het werkoverleg van de coördinatoren en de voorzitter, de inzet van de werkgroep en de klankbordgroep blijven in principe intact. De samenwerking tussen de verschillende groepen is essentieel voor het programma. Gezien de resultaten van de tussenevaluatie, zal wel worden nagegaan op welke wijze de betrokkenheid van de werkgroep en van de klankbordgroep (aanzienlijk) kan worden vergroot.⁷

Omdat het meerjarenprogramma deel uitmaakt van het meeromvattende programma Vernieuwing Toezicht is een goede verbinding gelegd met de andere (deel)programma's en het Bureau Inspectieraad. 'Kruisbestuiving' tussen de programma's heeft haar meerwaarde reeds bewezen.

In 2010 is (nog) geen start gemaakt met de wetenschappelijke adviesraad. Daar de verwachting is dat het instellen van een dergelijke adviesraad geen meerwaarde zal opleveren voor het programma, is besloten af te zien van het instellen van zo'n raad.

3. Planning rond te bereiken resultaten

Nr.	Omschrijving van de fase	Eindresultaat van de fase	Periode van/tot
1	Expertnetwerk	Twee expertmeetings	Voorjaar en najaar 2011
2	Symposium	Symposium in samenwerking met het programma Handhaving en Gedrag	November 2011
3	Handleiding Effectmeting	Presentatie en publicatie van handleiding	November 2011 (tijdens congres)
4	Educatieve film	Presentatie film	November 2011 (tijdens congres)
5	Pilots en bijbehorende consultatie	Stimuleren en inhoudelijke ondersteunen pilots effectmeting (maatwerk)	2011
6	Onderzoeksprogramma	Stimuleren en opzet onderzoek (wijze waarop nog uitwerken)	2011

⁷ Zie noot 2.

7	Digitale omgeving	Presentatie informatie en nieuwsbrieven via website www.inspectieloket.nl	2011
8	Scholingsaanbod	Bijdragen aan Entree, de verdieping en evt. De kunst van het toezicht'	2011
9	Bewustwording: intern en extern	Ondersteuning inspecties bij 'eigen' initiatieven	2011

4. Begroting en randvoorwaarden

Randvoorwaarden en afbakening

Voor de continuïteit van de activiteiten van het meerjarenprogramma is het belangrijk om binnen de Inspectieraad afspraken te maken over de gewenste verlenging van uitleenperioden van Marielle Klerks, Dick Meiners en Bert Nubé voor twee jaar (2011 en 2012) en het werven van programmacoördinatoren om de vrijgevallen fte's op te vullen.

Personele inzet 2011

De voorzitter en drie programmacoördinatoren zijn in 2009 en 2010 om niet, uitgeleend aan het meerjarenprogramma:

- Paul Robben als voorzitter, uitgeleend door de IGZ voor 0,2 fte.
- Marielle Klerks als programmacoördinator, uitgeleend door de IvhO voor 0,5 fte van januari 2009 tot januari 2011.
- Bert Nubé als programmacoördinator, uitgeleend door de VROM-inspectie voor 0,5 fte van maart 2009 tot maart 2011.
- Cor van Leeuwen als programmacoördinator, uitgeleend voor 0,5 fte door IWI van april 2009 tot december 2010, en opgevolgd door Dick Meiners uitgeleend door IWI voor 0,25 fte van december 2009 - april 2011.

De benodigde capaciteit aan coördinatoren voor de uitvoering van het meerjarenprogramma tot eind 2012 wordt geschat op 10 werkdagen per week, dus 2,0 fte. Uitgaande van vier programmacoördinatoren, betekent dit dat elke coördinator gemiddeld 0,5 fte per week beschikbaar dient te zijn, dus tweeënhalve dag per week (wat momenteel niet het geval is). Als de gewenste verlenging van de uitleenperioden van Marielle Klerks, Dick Meiners en Bert Nubé een feit wordt, moeten daarnaast nog twee coördinatoren voor in totaal 0,75 fte worden geworven.

Afhankelijk van de afspraken die binnen de Inspectieraad worden gemaakt, zal zo snel mogelijk de werving starten van nieuwe programmacoördinatoren. Hieraan voorafgaand moet het profiel voor de functie en de gewenste expertise worden vastgesteld, afgestemd op de werkzaamheden binnnen het programma. Bij het werven van de programmacoördinatoren wordt aangegeven dat het gaat om het vervullen van een functie tot eind 2012. Evenals tot nu toe het geval is, gaat hierbij de voorkeur uit naar het aantrekken op uitleenbasis (met gesloten beurs) aan het meerjarenprogramma. Voor de uitvoering van het programma zal als standplaats Utrecht gelden (locatie IGZ).

Teamlid	Inspectie/ BIR	Taken/rol	Geschatte inzet	Periode
Paul Robben	IGZ	Voorzitter	0,2 fte	2011/2012
Marielle Klerks	IvhO	Programmacoördinator	0,5 fte	2011/2012
Dick Meiners	IWI	Programmacoördinator	0,25 fte	2011/2012
Bert Nubé	VROM-inspectie	Programmacoördinator	0,5 fte	2011/2012
vacatures		Programmacoördinator(en)	0,75 fte	2011/2012

De personele invulling van de werkgroep en de klankbordgroep blijft vooralsnog ongewijzigd. Mochten zich vacatures voordoen, dan zullen deze in overleg met de betrokken IG's worden ingevuld.

Financiële middelen

Verwachte programma/projectkosten 2011

Fase	Soort kosten	Bedrag in begroting IR 2011
Symposium (i.s.m. H&G/CCV)	Organisatiekosten	€ 35.000
Nieuwe handleiding Effectmeting (i.s.m. CCV)	Ontwikkeling en publicatiekosten	€ 50.000
Educatieve film	Ontwikkeling en 'publicatie'-kosten	€ 25.000
Onderzoek(sprogramma)	Uitvoeringskosten	€ 30.000
Organisatie programma	Onder andere sprekers voor expertmeeting, ontwikkelbijeenkomsten, bijeenkomsten werkgroep en klankbordgroep et cetera	€ 5.000
Onvoorzien		€ 5.000
Totaal:		€ 150.000

Verwachte programma/projectkosten na 2011

Fase	Soort kosten	Schatting kosten na 2011
Totaal:		€ 150.000*

* Bij het opstellen van het werkplan voor 2012 wordt dit bedrag nader gespecificeerd.